

# VEILIG OP WEG NAAR SCHOOL!

## DOEL

- 1 Veilige verplaatsingen te voet.
- 2 Klikvast in de auto.
- 3 Met de fiets of de step: ik ben goed uitgerust.

Deze fiche omvat een aantal experimenten en oefeningen die u kunt uitvoeren met uw leerlingen van het eerste en het tweede jaar van het basisonderwijs.



1

## Ik leer hoe ik me veilig verplaats te voet

Kinderen van jonger dan 8 jaar hebben het doorgaans moeilijk om zich te verplaatsen in werkelijkheid van anderen. Wanneer ze een auto zien aankomen, denken ze al gauw dat de bestuurder hen gezien heeft. Toch is dat onmogelijk omdat kinderen niet boven de geparkeerde auto's uitkomen. Daarom is het essentieel dat kinderen oefenen om plaatsen te kiezen waar ze zichtbaar zijn om over te steken en dat ze leren te wachten tot de bestuurder gestopt is vóór ze de straat oversteken.

### 1.1. KLASBESPREKING: WAT IS EEN "GOEDE PLAATS" OM OVER TE STEKEN?

Het is belangrijk om meningen en vooroordelen te verzamelen bij de kinderen.

**Juist antwoord:** een plaats vanwaar ik de auto's goed zie aankomen en waar de bestuurders mij ook goed zien staan. De ideale plek = het zebrapad omdat bestuurders weten dat op die plaats kinderen en volwassenen kunnen oversteken.

### 1.2. OEFENEN IN DE TURNZAAL OF OP DE SPEELPLAATS

Vóór u in groep op uitstap gaat, is het een goed idee om met uw leerlingen te oefenen op de speelplaats of in de turnzaal. Speel bijvoorbeeld verstoppertje in een decor van plinten en vuilnisbakken.

De kinderen doen zelf de vaststelling: wanneer zij verstopt zitten achter een plint of vuilnisbak zien zij de zoeker meestal wel, maar voor de zoeker zijn zij niet zichtbaar. Op straat kan een kind ook verstopt zijn achter een geparkeerde auto. En dan zien rijdende bestuurders ze natuurlijk niet, zoals wanneer het kind verstopt zit achter een plint of een vuilnisbak.

Zien is niet hetzelfde als gezien worden!

### 1.3. OEFENEN OP STRAAT

Als u op straat bent met de klas, neem dan de tijd om op zijn minst één keer samen met de kinderen de situatie onder ogen te nemen.

- 1) Vraag hen of de plaats goed is gekozen om over te steken: zien zij de auto's? Zien de bestuurders hen? Stoppen de bestuurders om hen te laten oversteken?
- 2) Kijk samen met hen hoe sommige bestuurders niet stoppen. Ook niet bij een zebrapad. Dat is nochtans verplicht, maar sommige volwassenen houden zich niet (altijd) aan de regels: ze hebben de kinderen niet gezien of ze kennen de regel niet.

Het is bijzonder belangrijk dat veiligheid door naleving van de regels gerelativeerd wordt (bijvoorbeeld: ik steek over op het zebrapad = ik ben veilig), omdat dit niet noodzakelijk het geval is. Het gevaar is dat de kinderen, en dan vooral de jongsten onder hen, de regels toepassen als een "magisch" ritueel (ik volg de regels = ik ben beschermd).



## Wist u dit?

Brussel Mobiliteit steunt al vijf jaar het project « Voetgangersbrevet » voor eerstejaarsklassen van het lager onderwijs. De kinderen leren zich te verplaatsen op de stoep en een geschikte plaats te kiezen om over te steken.

Ieder jaar nemen 40 klassen deel aan het project. Geïnteresseerd? Ga gerust eens kijken op de website van GoodPlanet Belgium: [www.goodplanet.be/nl/voetgangersbrevet/](http://www.goodplanet.be/nl/voetgangersbrevet/)



## 2

## Klikvast in de auto

Kinderen die kleiner zijn dan 1m35 moeten vastgemaakt worden in een beveiligingssysteem aangepast aan hun grootte. Voor leerlingen van het eerste en tweede jaar van de lagere school is dat doorgaans een verhoger. Voor kinderen groter dan 1m35 volstaat de veiligheidsgordel, ook al wordt het gebruik van een verhoger nog steeds aanbevolen.

Het is belangrijk om aan de leerlingen uit te leggen dat de veiligheidsgordel zowel vooraan als achteraan verplicht is in de wagen omdat deze bij ongevallen ernstige verwondingen voorkomt.

### 2.1. KLASBESPREKING: WAT GEBEURT ER ALS JE NIET BENT VASTGEMAAKT IN DE AUTO?

Breng het gesprek op gang met de volgende vraag: Stel, ik ben veilig vastgemaakt in de auto met mijn knuffel op schoot; wat gebeurt er als papa of mama plots bruusk moet stoppen? Mijn knuffel smakt tegen de voorruit van de auto. Waarom? Omdat de knuffel niet was vastgemaakt!

### 2.2. EXPERIMENT

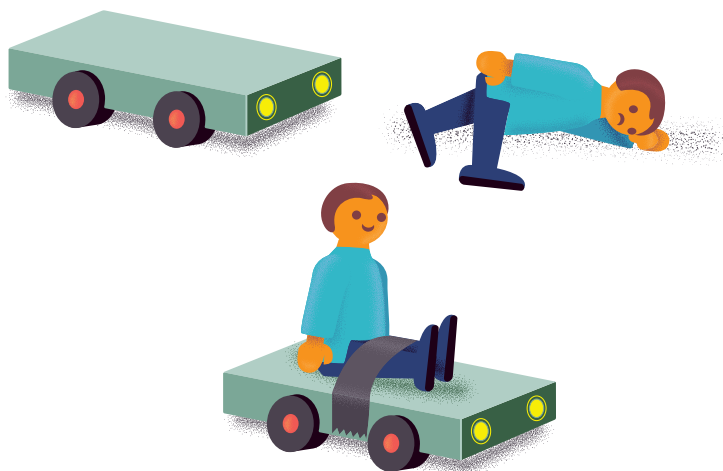
#### BENODIGDHEDEN

- Een speelgoedwagen zoals van Playmobil
- Een popje zoals van Playmobil
- Kleefband

Het popje in de speelgoedwagen plaatsen en deze tegen een hindernis laten aanrijden (bijv. een woordenboek, een ringmap) die op tafel ligt. Herhaal deze proef meerdere keren. Wat gebeurt er? Ofwel het popje valt nog vóór de hindernis is bereikt, ofwel valt of beweegt het zwaar wanneer het wagentje de hindernis raakt.

Herhaal de proef, maar dan met het popje vastgemaakt aan de speelgoedwagen met kleefband.

**Vaststelling en analyse:** de kinderen stellen vanzelfsprekend vast dat het vastgekleefde popje niet uit het wagentje valt. Dat is net zoals met de veiligheidsgordel in de auto: de gordel zorgt ervoor dat je niet door de auto wordt geslingerd of dat je je zwaar verwondt bij een ongeval.



### 2.3. CONCLUSIE: IK PROBEER MIJN VRIENDJE OF VRIENDINNETJE TE OVERTUIGEN OM ZICH GOED VAST TE KLIKKEN IN DE AUTO

Vraag de kinderen om na te denken over enkele argumenten die ze kunnen gebruiken bij hun ouders en vrienden om ze te overtuigen de veiligheidsgordel te dragen.

### 3 Met de fiets of de step: ik ben goed uitgerust.

Jongere kinderen vallen gemakkelijker met de fiets of de step omdat ze er minder bedreven mee zijn.

#### 3.1. GESPREK: VINDT U DAT HET BELANGRIJK IS OM EEN FIETSHELM TE DRAGEN?

U kunt ook aan de kinderen vragen of ze het moeilijk of gemakkelijk vinden om een helm te dragen.

#### 3.2. EXPERIMENT: TESTEN WE DE FIETSHELM?

##### BENODIGDHEDEN

- Twee hardgekookte eieren
- Keukenrol
- Kleefband

- 1) Eén van de twee eieren inpakken in keukenrolpapier (een dikke laag van minstens ½cm) en goed dichtplakken met de kleefband.
- 2) De twee eieren vanop dezelfde hoogte laten vallen (bijvoorbeeld van een bank).
- 3) Het beschermde ei uitpakken en de twee eieren vergelijken.
- 4) Het ei dat was beschermd met keukenrolpapier zal minder beschadigd zijn dan het onbeschermde ei (of misschien zelfs helemaal zonder schade).

De kinderen stellen zelf de overeenkomst vast: Wat als mijn hoofd dat ei was? De helm beschermt mij dus bij het vallen.

#### 3.3. CONCLUSIE: HOE DRAAG JE DE FIETSHELM OP DE JUISTE MANIER?

##### BENODIGDHEDEN

- de fietshelm van een kind

Het kind aan wie de helm toebehoort treedt op als model. Het is belangrijk om erop te wijzen dat de helm recht op het hoofd moet zitten en dat de riempjes voldoende zijn aangespannen onder de kin om de helm vast op het hoofd te houden bij een val.

Een goede helm is officieel goedgekeurd en beantwoordt aan de norm CE EN 1078 of CE EN 1080 (voor jongere kinderen).



#### Weetje!

Als je een ongeval hebt gehad met je helm, dan moet je die vervangen. Ongeluk met de helm = nieuwe helm!

<https://mobilite-mobiliteit.brussels/nl/operation-cartable>